

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Дирекция „Национална служба за защита на природата“

УТВЪРДИЛ:

БОРИСЛАВ САНДОВ

МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

дата: 31.01.2022г.

ДОКЛАД

ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА

НАЦИОНАЛНАТА ПРИОРИТЕТНА РАМКА ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА НАТУРА 2000 ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г.

(мониторинг, контрол, допълване и актуализация на НПРД)

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ННРД ЗА 2014-2020 г.

Съдържание:

Раздел 1: Информационна част

1. Паспортни данни на доклада: период на отчитане, версия, отговорни лица и др.
2. Информация за ННРД
3. Приоритети и мерки на ННРД
4. Обща информация: включва количествени, качествени и графични материали, характеризиращи периода на отчитане по отношение на политиката по Natura 2000 (законово-нормативна уредба, планова осигуреност, икономически параметри, значими тенденции в европейски и световен мащаб, оказващи влияние върху постигане на целите на НАТУРА 2000 и др.)

Раздел 2: Аналитична част

1. Анализ на данните по индикатори
2. Анализ на степента на физическо (техническо) изпълнение на приоритетите и мерките на ННРД
3. Анализ на финансовото изпълнение на ННРД
4. Анализ на управлението и администрирането на ННРД
5. Анализ на информационното обезпечаване на реализацията на ННРД
6. Анализ на необходимостта от изменения и допълнения на ННРД
7. Изводи, отчетени слабости и грешки, предприети мерки за отстраняване на констатираните слабости и грешки
8. Заключение

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НПРД ЗА 2014-2020 г.

Раздел 3: Планиране

- 1. Индикативен годишен план за изпълнение на НПРД**
- 2. Индикативен финансов план за изпълнение на НПРД**
- 3. Предложения за актуализация на НПРД**
- 4. Приложения**

Раздел I: Информационна част

1. Паспортни данни на доклада:

Период на отчитане – 01.01.2021 г. – 31.12.2021 г.

Версия - 1

Отговорни лица/институция – Министерство на околната среда и водите, дирекция „Национална служба за защита на природата“, Национална структура за управление на Националната приоритетна рамка за действие за Natura 2000 за периода 2014-2020 г.

2. Информация за НППД:

Съгласно чл. 8 на Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (т.нар. Директива за местообитанията) ЕС въведе единен стандарт за стратегическо планиране на дейностите по НАТУРА 2000, като задължи държавите-членки да разработят Национална приоритетна рамка за действие по НАТУРА 2000 (НППД).

Целта на НППД 2014-2020 г. е да се определят по-добре нуждите от финансиране и приоритетите за защитените зони от НАТУРА 2000 на национално и регионално ниво и с това да се улесни интеграцията им в бъдещите програми за финансиране от различните европейските финансови инструменти. Заложеного в програмите финансиране за защитените зони от НАТУРА 2000 трябва да бъде в съответствие с мерките от НППД и източниците на финансиране за тези мерки, посочени в Рамката.

Нуждите от финансиране в НППД 2014-2020 г. са определени на база оценка на значимостта на територията по отношение на конкретните видове и типове местообитания, вкл. оценка на важността на всяка една от защитените зони от НАТУРА 2000 за поддържане на местообитанията на конкретните видове или типове природни местообитания. От Приложение 1 на Директивата за местообитанията в България за периода 2014-2020 г. са представени 90 типа природни местообитания (на база данни от 2013 и 2014 г.), обособени в следните основни типове:

- ✓ Крайбрежни и халофитни местообитания – 12 типа;
- ✓ Крайбрежни пясъчни и континентални дюни – 6 типа;

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪРЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НИРД за 2014-2020 г.

- ✓ Сладководни местообитания – 6 типа;
- ✓ Умереноконтинентални ерикоидни храсталаци – 10 типа;
- ✓ Естествени и полустествени тревни формации – 18 типа;
- ✓ Преовлажнени гресавища, калища и мочурища – 4 типа;
- ✓ Скални местообитания и пещери – 7 типа;
- ✓ Гори – 27 типа.
- ✓ Предмет на опазване в България, съгласно Приложение II на Директивата за местообитанията са 121 вида, от които:
 - ✓ 21 вида висши растения и мъхове;
 - ✓ 40 вида безгръбначни животни;
 - ✓ 24 вида риби
 - ✓ 12 вида земноводни и влечуги;
 - ✓ 12 вида бозайници (без прилепи);
 - ✓ 12 вида прилепи.

28 природни местообитания от Приложение I и 8 вида от Приложение II на Директивата за местообитанията са приоритетни за опазване. Предмет на опазване в България по Директивата за птиците (Приложение D) са 120 вида птици и 70 вида мигриращи птици, които не са обхванати от Приложение I. Съгласно категориите на IUCN, 12 вида птици, от видовете, изброени в Приложение I на Директива за птиците, са определени като видове с най-висок статут на застрашеност в България. Те са представени в таблицата по-долу:

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НІРД за 2014-2020 г.

Име на български	Научно име	Име на английски	IUCN категория
Къдроглав пеликан	<i>Pelecanus crispus</i>	Dalmatian Pelican	VU (EN, VU, CR)
Голям креслив орел	<i>Aquila clanga</i>	Greater Spotted Eagle	VU
Кръстат (царски) орел	<i>Aquila heliaca</i>	Eastern Imperial Eagle	VU
Дроула	<i>Otis tarda</i>	Great Bustard	VU
Водно шаварче	<i>Acrocephalus paludicola</i>	Aquatic Warbler	VU
Обикновен буревестник	<i>Puffinus yelkouan</i>	Yelkouan She gwater	VU
Малка белочела гъска	<i>Anser erythropus</i>	Lesser White-fronted Goose	VU
Тънкокълон свирец	<i>Numenius tenuirostris</i>	Slender-billed Curlew	CR
Ловен сокол	<i>Falco cherrug</i>	Saker Falcon	EN
Тръноопаша та папига	<i>Oxyura leucoserphala</i>	White-headed Duck	EN

Египетски лешояд	Neorhodon persoporterus	Egyptian Vulture	EN
Червеногуша гъска	Branta ruficollis	Red-breasted Goose	EN

EN- застрашен; VU- уязвим; CR – критично застрашени

Територии от значение за Общността (SCIs)	<p>Понастоящем в България са определени 233 защитени зони от НАТУРА 2000 по Директивата за местообитанията, наричани SCI (Sites of Community Importance). 13 SCI защитени зони от НАТУРА 2000 се припокриват със Special Protection Areas (SPA) – защитени зони от НАТУРА 2000 по Директивата за птиците.</p> <p>От 233 зони по Директивата за местообитанията 3 са изцяло с морска акватория (BG0001500 Аладжа банка, BG0001501 Емона, BG0001502 Отманли) с обща площ 560 км², а 14 включват в границите си и морска акватория (BG0000154 Езеро Дуранкулак, BG00000621 Езеро Шабла – Езерц, BG0000573 Комплекс Калиакра, BG0000103 Галата, BG00000116 Камчия, BG0000100 Плаж Пкорпиловци, BG0001004 Еминне – Иракли, BG0000574 Ахелой - Равда – Несебър, BG00000620 Поморие, BG00000271 Мандра-Пола, BG00000242 Залив Ченгене скеле, BG00000146 Плаж Градина - Златна рибка, BG0001001 Рологачо, BG0001007 Странджа).</p> <p>Обща площ на SCIs: 36 156.03 км²</p>
Територии със специален режим на защита, съгласно 92/43/ЕИО (SACs)	<p>Процесът по утвърждаване на SCIs и определянето им за SACs следва да бъде завършен до края на 2022 г.</p>

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ННРД за 2014-2020 г.

<p>Територии със специален режим на защита, съгласно Директива 2009/147/ЕО (SPAs)</p>	<p>В България са определени 120 защитени зони от НАТУРА 2000 по Директивата за птиците. 13 от тях се припокриват със защитени зони от НАТУРА 2000 по Директивата за местообитанията SCI зони. Обща площ на SPAs: 26 165.50 км²</p>
<p>Общо НАТУРА 2000 сухоземна територия</p>	<p>Общата площ на защитените зони от НАТУРА 2000 за птиците (SPA) и защитените зони от НАТУРА 2000 за местообитанията (SCI) при отчитане на припокриването, включително акватория е 41 558.39 км². Сухоземната площ на защитените зони от НАТУРА 2000 за птиците (SPA) и защитените зони от НАТУРА за местообитанията (SCI) при отчитане на припокриването е 38 737.04 км² (без акватория).</p>
<p>Общо НАТУРА 2000 морска територия</p>	<p>Общо НАТУРА 2000 акватория 2 821.35 км²</p>

3. Приоритети и мерки на ННРД:

В ННРД са дефинирани 5 приоритета за програмния период 2014-2020, които да бъдат реализирани на територията на защитените зони от НАТУРА 2000. Към всеки приоритет е дефиниран индикативен обхват чрез съдържателите го под-приоритети.

Приоритет 1: Управленско планиране на защитените зони от мрежата НАТУРА 2000;

В рамките на този приоритет са планирани за изпълнение 24 мерки с източници на финансиране - ОПОС 2014-2020, ОП „Добро управление“, ПРСР 2014-202 г., Програма Лайф, Финансови механизми на ЕИП и Норвегия и Държавен бюджет.

Приоритетните видове/ местообитания и мерки за тях са избрани от списъка с всички видове и местообитания по два основни параметри. Всички местообитания /видове определени в Приложение I и Приложение II на Директива за местообитанията с код „*“ са избрани като приоритетни независимо от оценката на природозащитното им състояние. По този начин приоритетни видове и типове природни местообитания, които са в Благоприятно (FV) състояние също са включени в списъка. За тези видове и типове природни местообитания, мерките ще бъдат главно поддръжници.

Приоритет 2: Устойчиво управление на защитените зони от мрежата НАТУРА 2000;

В рамките на този приоритет са планирани за изпълнение 18 мерки с източници на финансиране - ОПОС 2014-2020, ОП „Добро управление“, ПРСР, ПМДР, Програма Лайф и Финансови механизми на ЕИП и Норвегия.

Избрани са и всички видове и типове природни местообитания, които в някой от биогеографските райони имат оценка U1 – неблагоприятно-незадоволително и U2 – неблагоприятно-лошо на природозащитното им състояние.

Приоритет 3: Устойчиво използване на екосистемните услуги за оптимални обществени ползи, както и други фактори за социално-икономическото развитие на регионите;

В рамките на този приоритет са планирани за изпълнение 46 мерки с източници на финансиране - ОПОС 2014-2020, ОП „Добро управление“, ПРСР, ПМДР, ОППЧР, Хоризонт 2020, ОПИК, ОПРР, ОПТТИ, Програма Лайф, Финансови механизми на ЕИП и Норвегия, държавен бюджет и частно финансиране, ПЧП.

Приоритет 3 е насочен към мерки, обяврани със създаването на зелени работни места, стимулирането на развитието на зелена икономика, прилагането на схеми подпомогателни бизнеса, компенсаторни плащания и иновативни финансови схеми, целищи опазване на биологичното разнообразие при реализацията на икономически дейности в териториите на защитените зони от НАТУРА 2000. В този приоритет са предвидени и множество инвестиционни мерки, които целят да осигурят доброто управление на риска от пожари, наводнения и други природни бедствия, адаптацията към климатичните промени, да подкрепят преобладаване на фрагментацията на ЗЗ; да намалят антропогенното замърсяване около и на територията на ЗЗ и да създадат инвестиционната основа необходима за въвеждането на екологопадици бизнес практики както и да предложат екологообразни алтернативи на мащабни проекти със значимо въздействие върху околната среда.

Приоритет 4: Изграждане, развитие и поддържане на споделена визия за екологичната мрежа НАТУРА 2000 в България;

В рамките на този приоритет са планирани за изпълнение 30 мерки с източници на финансиране - ОПОС 2014-2020, ОП „Добро управление“, ПРСР, ПМДР, Хоризонт 2020, ОПНОИР, ОППЧР, Програма Лайф, Финансови механизми на ЕИП и Норвегия, Държавен бюджет, Териториално сътрудничество и Швейцарска програма.

Приоритет 4 има информационно-комуникационен характер и е насочен към активна работа със всички заинтересовани страни, чрез прилагането на мерки свързани с повишаване на осведомеността относно ползите от НАТУРА 2000 мрежата, развитие на капацитета на заинтересованите страни за участие в управлението и реализацията на дейности по оказването на биологичното разнообразие, популяризиране на екосистемните ползи, подборяване на механизмите за обществен диалог, сътрудничество и консултации, обучителни

Приоритет 5: Техническа помощ;

В рамките на този приоритет са планирани за изпълнение 17 мерки с източници на финансиране - ОПОС 2014-2020, ОП „Добро управление“, ПРСР, ПМДР, ОППР, ОППЧР, държавен бюджет и програмите за Териториално сътрудничество.

Приоритет 5 е насочен към подпомагане на процеса на прилагане и реализация на ННРД както и към осигуряването на материален и нематериален инструментариум който да подпомогне изпълнението на ефективен мониторинг, контрол и отчитане на Рамката за действие за Natura 2000 в края на плановия период.

Приоритет 5, както и част от комуникационните мерки в Приоритет 4 се отнасят до всички видове и типове природни местообитания, без оглед на спецификата на тяхното природозащитно състояние и натиска и заплахите, което го адресира. Това е свързано с необходимостта да се осигурят условия за качествено и устойчиво управление на защитените зони от НАТУРА 2000 и да се осигурят необходимите информации, знания и умения за гарантирането на такава управление и и като цяло за изпълнението на ННРД.

4. Обща информация:

В Годишния доклад за България (2019 г.) за изпълнение на политиките на ЕС в областта на околната среда се посочва, че са необходими повече усилия в определянето на специфичните цели и мерки, създаване на ефективна структура за управление на Natura 2000 и

укрепване на капацитета на администрацията и другите органи, чиито дейности са свързани с управлението на Natura 2000. Посочено е още, че интегрирането на политиката в областта на природата и биоразнообразието в други секторни политики, не само ще подобри управлението на защитените зони и опазването на видовете, но може да осигури допълнителни източници на финансиране.

Съгласно Годишната стратегия за устойчив растеж на ЕС за 2021 г., България следва да предприеме действия за подобряване на екологичната инфраструктура и за подобряване и опазване на биологичното разнообразие. Опазването и възстановяването на биологичното разнообразие и природните екосистеми и осигуряването на устойчиви продоволствени системи е от ключово значение за повишаването въглеродните поглъщатели, засищането на устойчивостта и предотвратяването на появата и разпространението на бъдещи епидемии. Това ще създаде и нови икономически възможности в селските райони чрез по-устойчиво използване на земята;

Планът за възстановяване "Следващо поколение ЕС" акцентира върху намирането на възможности и решения за възстановяване на екосистемите и защита на биоразнообразието, като подчертава съществената им роля за поддържане на живота и прехраната, икономическото и социалното развитие, човешкото благосъстояние, както и за постигането на целите на ЕС за климатична неутралност;

За постигане на целите на Европейския зелен пакт за възстановяване на биологичното разнообразие и намаляване на замърсяването, както и прилагане на изискванията, произтичащи от Регламента за таксономията, който е основен инструмент за постигане целите на Пакта, необходимо е насърчаване на инвестициите от частния сектор в екологични и устойчиви проекти и икономически дейности със значително положително въздействие върху климата и околната среда. Оценка на ефекта от планираните инвестиции, съгласно горепосочения Регламент. Тези индикатори стават задължителни за прилагане в оценката на публичните и частни инвестиции и проекти от 2023 г. На следващо място, цифровата трансформация е основата за подобряване на управлението на биоразнообразието, като се създаде възможност за свободно споделяне на данни между бизнеса и публичния сектор, което ще допринесе за взимане на по-добри управленски решения.

Стратегијата за биоразнообразие 2030 на ЕС акцентира върху въвеждането на решения, базирани на природата, за възстановяване на екосистемите и биологичното разнообразие. Очаква се решенията, базирани на природата да обвържат целите и мерките за опазване на биологичното разнообразие с целите за климата. Стратегијата поставя ангажменти за създаването и поддържането на поне 30% от сухоземната територия и поне 30% от морското пространство с правно обвързващи цели за възстановяване на природата през 2021 г., по-строга защита на горите в ЕС, възстановяване на увредените екосистеми на сушата и в морето чрез повишаване на биологичното земеделие и богатите на биоразнообразие особености на ландшафта в земеделските земи, възстановяване до свободно течащо състояние

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НПРД за 2014-2020 г.

на поне 25 000 км от реките в ЕС, засаждане на 3 млн. дървета до 2030 г. в ЕС, спиране и обръщане на тенденцията за намаляване на опрашители и намаляване на използването и вредността на пестицидите с 50% до 2030 г. Стратегията налага План за възстановяване на природата в ЕС, и гаранции от държавите-членки, че до 2030 г. няма да настъпи влошаване на тенденциите по отношение на опазването, нито на състоянието на всички защитени местообитания и биологични видове.

Изпълнението на представените препоръки и насоки в стратегическите и други документи изисква провеждането на реформа за повишаване на капацитета на отговорната администрация в дългосрочен план, за прилагане на политиката за опазване на биологичното разнообразие, така че да се постигнат съответните на тази политика цели.

С Решение № 147 от 5 март 2020 г. на Министерския съвет е одобрен ЗИД на Закона за биологичното разнообразие, с който се въвеждат органите за управление на Natura 2000 в България. Законопроектът е одобрен от МС в компромисния вариант, предложен от министъра на околната среда и водите и е внесен за разглеждане и приемане в Народното събрание (НС). Законопроектът е приет на първо гласуване от НС на пленарно заседание на 05.06.2020 г. В последствие, между първо и второ четене проектът на ЗИД на ЗБР беше блокиран, заради разнопосочни предложения от народни представители и от неправителствени организации. В периода на действие на 44-то НС, така и не беше насрочена дата за обсъждане на законопроекта на второ гласуване.

В мандата на първия служебен кабинет, с Протокол № 46 от 01.09.2021 г. МС прие доклад на министъра на околната среда и водите и Решение министър-председателят да предложи на 46-ото НС приоритетно да разгледа, обсъди и приеме проекта на ЗИД на ЗБР. С Протокол № 53 от 20.10.2021 г. МС прие доклад на министъра на околната среда и водите и Решение министър-председателят да предложи на 47-ото НС след неговото конституиране приоритетно да разгледа, обсъди и приеме проекта на ЗИД на ЗБР.

Приемането на изменения и допълнения към Закона за биологичното разнообразие, с които да се въведат органи за управление на защитените зони от мрежата Natura 2000, както и планове за управление на защитените зони е реформата за част „Биоразнообразие“ на проекта на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България. Срокът за изпълнение на реформата в проекта на документа е 3-то тримесечие на 2022 г.

Към настоящия момент България среща и следните предизвикателства в управлението на биоразнообразието:

Приоритетно да се завърши процеса по определяне на специалните защитени зони и да се въведат ясно дефинирани и специфични за защитените зони природозащитни цели и необходимите природозащитни мерки за всяко местообитание и всеки вид от интерес за

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ННРД за 2014-2020 г.

Общността, във всички защитени зони от екологичната мрежа „Натура 2000“ - до 2014 г. са издадени всички заповеди за защитените зони за птиците в България. Продължава процесът по издаване на заповеди за обявяване на защитените зони за местообитанията. Към настоящия момент са обнародвани в Държавен вестник заповеди за обявяване на 185 защитени зони за местообитанията.

Те са нанесени в публичния регистър, достъпен на страницата на МОСВ, раздел „Природа“ на адрес: <https://www.moev.government.bg/bg/publičen-registru-za-obuaveniē-zastitēni-zoni-i-promēniē-v-tyah-sudēlasno-direktīva-92-43-eio-za-oruavane-na-prīrodniē-mestoobitaniā-i-na-divāta-flora-i-fauna/>. От него са видни дата на издаване на съответната заповед, броят и датата на Държавен вестник, в който заповедта е публикувана, като се съдържа и бърза препратка към досието на защитената зона на страницата на Информационната система за защитените зони от екологична мрежа Натура 2000, където е публикуван първият текст на съответната заповед. С Решение № 588 от 06.08.2021 г. на Министерския съвет (ДВ, бр. 67 от 13.08.2021 г.) са прецизирани границите на 44 защитени зони за опазване на природните местообитания от мрежата „Натура 2000“, като границите на две от тях са обединени - ВГ0000539 „Гора Тополяне“ и ВГ0000425 „Река Съзлийка“. В списъка на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна се запазва името и кода на ЗЗ ВГ0000425 „Река Съзлийка“. Предвижда се процесът на обявяване на защитените зони за местообитанията да завърши до края 2022 г.

Следвайки насоките на ЕК, България е в процес на определяне на специфични цели и мерки за защитените зони, като в тази връзка: разработен е Четиристепенен подход за определяне на целите на Натура 2000; разработен е Документ за целите на Натура 2000, в който са определени целите на първите три нива; в процес на разработване са специфични цели на общо 86 защитени зони в България. Остава разработването на специфични цели и мерки за още 255 защитени зони и специфични мерки за опазване за 86 защитени зони. Тези цели и мерки ще послужат като основа за разработването на плановете за управление на защитените зони, финансирането за които е предвидено по Програма за околна среда 2021-2027 г.;

Да се изградят ефективни структури за управление на „Натура 2000“ с подходящ административен и финансов капацитет - голямата територия на мрежата Натура 2000 в България, както и разнообразната собственост на земите в нея, изисква целенасочени усилия по управлението на мрежата, с участието на всички заинтересовани страни. В тази връзка е разработен подход за управление на екологичната мрежа, който предвижда изграждането на структура на национално и регионално ниво. Управление на Натура 2000 е обект на проект за изменение и допълнение на Закона за биоразнообразието. Финансирането на структурата беше предвидено да се осигури по ОП „Околна среда“ 2014-2020 г. и да продължи по Програма за околна среда 2021-2027 г., с изключение на структурата за управление на Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000, изграждането на капацитет, на която ще се финансира по Програмата

за техническа помощ. Към момента е получена информация от ЕК чрез ГД ОПОС, че органите за управление на мрежата Natura 2000 няма да бъдат допустими за финансиране по Програмата за околна среда 2021-2027 г., поради което е належащо да се осигури финансиране от държавния бюджет.

Да се преодолеем недостатъците при изпълнението на директивите за опазване на природата (по-специално при издаването на разрешения за планове и проекти) и интегрирането на политиката в другите секторни политики – на базата на разработените специфични цели и мерки ще се подобри качеството на оценките за съвместимост на планове, програми и проекти, за да се гарантира, че те няма да имат негативен ефект върху постигането на целите на защитените зони. При наличието на ясни специфични цели и мерки за защитените зони, същите ще могат да бъдат припознати от други секторни политики, напр. земеделие, горско стопанство, туризъм и т.н.;

Да се завърши процеса по картирането, биофизичната оценка и мониторингът на екосистемите и техните услуги - типологията на екосистемите в България, методиките за картирането и оценката на състоянието им, както и на екосистемните им услуги е разработена по проект „Методична подкрепа за картиране на екосистемни услуги и биофизична оценка“ (MeEcoSMar). Към момента на територията на България са картирани 9 типа екосистеми, извън мрежата Natura 2000. За същите е направена и биофизична оценка на състоянието (това картиране и посочената биофизична оценка са извършени в рамките на 7 проекта финансирани по Програма BG03 ФМЕРИД). По инициатива на неправителствени природозащитни организации са реализирани още 7 проекта, в т.ч. и проекти, които прилагат частни схеми за плащания за екосистемни услуги, с участието на сектори туризъм и земеделие, в конкретни защитени зони. По проект “МАУА”, финансиран по програма Хоризонт 2020, за пилотни райони се разработват моделно сметки за околна среда, за горски и сладководни екосистеми. Планира се разработването на методология за мониторинг на екосистемните услуги в сектор Туризъм, чрез финансиране по ФМЕРИД. Не са картирани екосистемите на територията на Natura 2000. Няма мониторинг на екосистемите и техните услуги. Не е картирана зелената инфраструктура, не е направена оценка на нейното състояние, като елемент осигуряващ свързаността на мрежата Natura 2000, във и извън защитените зони. Важно е цялата информация относно картирането и оценката на екосистемите и техните услуги да бъде публично достъпна, така че заинтересованите страни да получат навременна и адекватна информация, необходима в процеса на вземане на решения, в т.ч. по отношение и на планирани инвестиции, и тяхната екологична устойчивост. Необходимо е да се вземат предвид насоките на Стратегията за биоразнообразие за създаване на общоевропейска Методика за картографиране, оценка и постигане на добро състояние на екосистемите, така че те да осигуряват ползи, като например регулиране на климата и на водите, опазване на почвите, опрашване, предотвратяване на бедствия и защита от тях;

Да се интегрират целите за постигане на климатична неутралност в целите за опазването на биологичното разнообразие, чрез създаване на условия за прилагане на решения, базирани на природата – за прилагането на такива решения е необходима експертизата на интердисциплинарни екипи от експерти, с активното участие на местните власти, неправителствения сектор, бизнеса, собствениците на земи и гражданите. Всичко това изисква целенасочени усилия за идентифициране на работещи решения, които ще бъдат широко подкрепени, за да се постигне необходимия интерес към прилагането им в по-широк мащаб. До сега са реализирани пилотни инициативи в това направление, с Европейско финансиране, напр. във връзка с опазването на птиците и солодобива в Атанасовско езеро, създаване на “Джобен парк” в кв. Долно Езеро, гр. Бургас и т.н. На базата на разработените специфични цели за защитените зони, оценката на състоянието на екосистемите и на елементите на зелената инфраструктура, необходими са по - нагледни действия за разработване на приложими решения, базирани на природата, които да могат да бъдат прилагани на място, в зависимост от конкретните условия в и извън зоните, така че да се възстановят ключови за климата екосистеми, осигурявайки свързаност на мрежата Natura 2000 и да бъдат установени екологични коридори, които да предотвратяват генетичната изолация, да позволяват миграцията на видовете и да поддържат и подобряват състоянието на екосистемите. Това ще доведе до постигане на цели на Стратегията за биоразнообразие 2030 с принос към Плана за възстановяване на природата. Усилията ще бъдат насочени към укрепване на увредените екосистеми, и по-специално на екосистемите, които имат най-голям потенциал за улавяне и съхранение на въглерод, за предотвратяване на природните бедствия или за намаляване на въздействието от тях. По този начин ще бъдат определени условията и най-ефективните мерки за постигането на количествени цели;

Да се ускори процеса на прилагане на Регламента за таксономията, при оценката на екологичната устойчивост на инвестициите – за прилагането на Регламента е необходимо да бъде налична оценката на екологичния статус на екосистемите в България, както и да са разработени специфичните цели и мерки на защитените зони. По този начин ще стане възможно да се определят базовите стойности по отгледните критерии за устойчиви инвестиции и ще са налични необходимите данни и информация за извършването на оценка по тези критерии по икономически групи. Икономическите сектори изцяло зависими от природата са строителство, селско стопанство и производство на храни и напитки. Допълнително ресурсите на природата поддържат стойността на шест промишлени отрасли, при които 50 % от тази стойност зависи от природата: химикали и материали; въздухоплаване, пътуване и туризъм; недвижими имоти; минно дело и метали; верига на доставки и транспорт; търговия на дребно, потребителски стоки и начин на живот. Застрахователният сектор и индустрията за морски продукти и храни също са пряко засегнати от загубите на биоразнообразие и промените в климата.

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НПРД за 2014-2020 г.

Раздел 2: Аналитична част

1. Анализ на данните по индикатори:

За целите на управлението на НПРД 2014-2020 г. са заложени следните видове индикатори:

- **Индикаторите за продукти:** пряко свързани с изпълнение на конкретната мярка и дейностите по нея, след реализацията на които се създава определен продукт;
- **Индикатори за резултат:** индикаторите за резултат дават информация за промени в поведението, капацитетта или начина на работа на бенефициентите и са пряко свързани със специфичните цели и постигането на приоритетите;
- **Индикаторите за въздействия:** отнасят се до последици, свързани с реализирането на проектите/програмата, които надхвърлят непосредствения ефект. Индикаторите за въздействия не са пряко обвързани с реализацията на конкретни дейности, а са тяхно следствие.

Според нивото на измерване и отчитане индикаторите са на:

- **Програмно ниво:** индикаторът се измерва и наблюдава на нивото на съответната програма;
- **Ниво мярка:** индикаторът се измерва и наблюдава от бенефициентите по мярката, което изпълнение се отчита със съответния индикатор и се докладва на комитентната структура за да бъде извършено консолидирано отчитане, освен с случаите, когато стойността на индикатора се измерва от оторизирани органи.

В таблицата по-долу са представени данни за индикаторите за отчитане на изпълнението на НПРД към м. декември 2021 г.

Таблица: Текущи стойности по видове индикатори към м. декември 2021 г.

Вид на индикатора	Индикатор	Междинна стойност към декември 2021г.	Целева стойност към 2022 г.	Степен на постигане на индикатора - %
-------------------	-----------	---------------------------------------	-----------------------------	---------------------------------------

И.В.1: Процент на видовете с подоброено природозащитно състояние (докладвани по чл. 17 от Директивата за опазване на природните

Видове – 43,72% от Видовете са Видовете и 10% от Видовете и 10%

-30,12%

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НПРД за 2014-2020 г.

Вид на индикатора	Индикатор	Междинна стойност към декември 2021г.	Целева стойност към 2022 г.	Степен на постигане на индикатора - %
-------------------	-----------	---------------------------------------	-----------------------------	---------------------------------------

Индикатор за въздействие	Местообитания и дивата флора и по чл.12 от Директивата за птиците – общо 13,45% от видовете и 10% от птиците в състояние различно от благоприятното да са с подобро природозащитно състояние към 2020г.)	Докладвани състояние различно от благоприятно през 2012 г., съгласно НД;	В от състояние различно от благоприятно през 2012 г., съгласно НД; видовете докладвани неблагоприятно състояние през 2019 г.	В от птиците в състояние различно от благоприятно са подобро природозащитно състояние	В от 1,6%
И.В.2: Процент на местообитанията с подобро природозащитно състояние (докладвани по чл. 17 на Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора – общо 30% от местообитанията в различно от благоприятното състояние да са с подобро природозащитно състояние към 2020г.)	89,30 % от местообитанията са докладвани в състояние различно от благоприятно през 2012 г., съгласно НД; 87,70 % от местообитанията са докладвани в състояние	30% от местообитанията в различно от благоприятното състояние да са с подобро природозащитно състояние към 2020г.			

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИПРД за 2014-2020 г.

Вид на индикатора	Индикатор	Междинна стойност към декември 2021г.	Целева стойност към 2022 г.	Степен на постигане на индикатора - %
-------------------	-----------	---------------------------------------	-----------------------------	---------------------------------------

Индикатор за резултат	И.Р.1. Площ на местообитанията, за които е постигната по-добра степен на съхраненост (в хектари)	различно от благоприятно през 2019 г., съгласно НД	-	-
		Индикаторът ще бъде изчислен след приключване на дейностите по проектите	-	-
		И.Р.2. Площ на местообитания на видове, за които е постигната по-добра степен на съхраненост (в хектари)	Индикаторът ще бъде изчислен след приключване на дейностите по проектите	-
И.Р.3. Повишени информираност и капацитет на заинтересованите страни за постигане на НАТУРА 2000 целите към декември 2020г. спрямо 2013г. (най-малко 50% от ЗС да са информирани за целите на НАТУРА 2000 към 2020г.; най-малко 50% от ЗС да са повишили капацитета си за постигане целите на НАТУРА 2000 към 2020г.)	И.Р.3. Повишени информираност и капацитет на заинтересованите страни за постигане на НАТУРА 2000 целите към декември 2020г. спрямо 2013г. (най-малко 50% от ЗС да са информирани за целите на НАТУРА 2000 към 2020г.; най-малко 50% от ЗС да са повишили капацитета си за постигане целите на НАТУРА 2000 към 2020г.)	Индикаторът ще бъде изчислен след приключване на дейностите по проектите	най-малко 50% от ЗС да са информирани за целите на НАТУРА 2000 към 2020г.; най-малко 50% от ЗС да са повишили	-
		Индикаторът ще бъде изчислен след приключване на дейностите по проектите	най-малко 50% от ЗС да са информирани за целите на НАТУРА 2000 към 2020г.; най-малко 50% от ЗС да са повишили	-
		Индикаторът ще бъде изчислен след приключване на дейностите по проектите	най-малко 50% от ЗС да са информирани за целите на НАТУРА 2000 към 2020г.; най-малко 50% от ЗС да са повишили	-

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НПРО за 2014-2020 г.

Вид на индикатора	Индикатор	Междинна стойност към декември 2021г.	Целева стойност към 2022 г.	Степен на постигане на индикатора - %
-------------------	-----------	---------------------------------------	-----------------------------	---------------------------------------

	И.Р.4. Екосистемни услуги – най-малко 15% възстановени нарушени екосистеми и техните услуги в НАТУРА 2000 мрежата чрез поддържане, подобрене и/или чрез създаване на зелена инфраструктура (в %)	Индикаторът ще бъде изчислен след приключване на дейностите по проектите	15% възстановени нарушени екосистеми и техните услуги в НАТУРА 2000 мрежата чрез поддържане, подобрене и/или чрез създаване на зелена инфраструктура (в %)	-
Индикатор за продукт	И.П.1: Площ, върху която се прилага проектната интервенцията (в хектари)	404 937	516 820	78,35%
	И.П.2: Брой договорирани проекти с български бенефициент/ партньор, свързани с опазване на биологичното разнообразие	5	91	5,50%

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ННРД за 2014-2020 г.

Вид на индикатора	Индикатор	Междинна стойност към декември 2021г.	Целева стойност към 2022 г.	Степен на постигане на индикатора - %
-------------------	-----------	---------------------------------------	-----------------------------	---------------------------------------

	И.П.3: Брой изпълнени проекти с български бенефициент/ партньор, свързани с опазване на биологичното разнообразие	2	91	2,20%
	И.П.4: Обем на разходите за оборудване на управленски органи на ЗЗ в хил.лв. в т.ч. и разходи за управленски орган на ННРД в т.ч. и разходи за управленски орган на ННРД в т.ч. и разходи за управленски орган на ННРД	0	5 897	0%
	И.П.5: Процент на създадени структури за управление на ЗЗ, които са оборудвани за управление, в т.ч. и управленски орган на ННРД, в т.ч. и управленски орган на ННРД, в т.ч. и управленски орган на ННРД	0	100	0%
	И.П.6: Брой местообитания, подкрепени за поддържане/ възстановяване на благоприятен природозащитен статус	36	43	83,73%
	И.П.7: Дължина на изградена каналizacionна мрежа, в километри	Марката е отпаднала	-	Марката е отпаднала
	И.П.8: Процент мониторингови пунктове с отклонения от нормата по Директива 91/676/ЕИО за опазване на водите от замърсяване с нитрати от селскостопански източници	Марката е отпаднала	10% за повърхностни води и 9% за подземни води	Марката е отпаднала
	И.П.9: Обем на изразходваните средства за стартовото финансиране на управленски органи на ЗЗ в хил.лв.	0	13 667	0%

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НПРД за 2014-2020 г.

Вид на индикатора	Индикатор	Междинна стойност към декември 2021г.	Целева стойност към 2022 г.	Степен на постигане на индикатора - %
-------------------	-----------	---------------------------------------	-----------------------------	---------------------------------------

И.П.10: Обем на текущите разходи за биологичен мониторинг в хил. лв.	18 122 412 ¹	26 997	671,28%	Липсва информация
И.П.11: Процент целеви обекти, обхванати от дейности по мониторинг	Липсва информация	50% за местообитанията и 30% за видовете	Липсва информация	Липсва информация
И.П.12: Брой обекти, за които е изградена специфична инфраструктура	Липсва информация	121	Липсва информация	Липсва информация
И.П.13: Процент защитени зони, обхванати от дейности по мониторинг	Липсва информация	100	Липсва информация	Липсва информация
И.П.14: Общ обем на договориранияте средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.	3 542 408 231,00	3 114 443 419,82	114,30%	Липсва информация
И.П.15: Общ обем на реално разшлатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.	3 542 408 231,00	3 114 443 419,82	114,30%	Липсва информация
И.П.16: Процент на фрагментация на природните местообитания, измерен към 2020г. в сравнение с 2013г.	Липсва информация	0% или по-малко	Липсва информация	Липсва информация

¹ По данни на ОПОС 2014-2020 г. - М 62 - Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците в сухоземната част на страната, оценки на състоянието на елементите на зелената инфраструктура

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НИРД за 2014-2020 г.

Вид на индикатора	Индикатор	Междинна стойност към декември 2021г.	Целева стойност към 2022 г.	Степен на постигане на индикатора - %
	И.П.17: Обем на инвестициите за възстановяване на структурата и функциите на горските местообитания в хил.лв.	Липсва информация	33 469	Липсва информация
	И.П.18: Обем на инвестициите за изграждане/реконструкция/модернизация на съоръжения за оползотворяване на отпадъци от селскостопански производства и земеделски стопанства в хил.лв.	97 791	97 791	100%
	И.П.19: Обем на инвестиции във възстановяване/поддържане на зелена инфраструктура в хил.лв.	Липсва информация	7 000	Липсва информация
	И.П.20: Брой реализирани проекти за изграждане/реhabилитация на зелена инфраструктура	Липсва информация	7	Липсва информация
	И.П.21: Обем на инвестициите за въвеждане на мерки за енергийна ефективност в населените места в и около защитените зони от НАТУРА 2000 в хил.лв.	Липсва информация	19 558	Липсва информация
	И.П.22: Процент на развитие на единна картографска основа включваща териториите на ЗЗ	Марката е отпаднала	100	Марката е отпаднала
	И.П.23: Обем на инвестициите за изграждане/реhabилитация на съоръжения за обществен достъп в хил.лв.	Липсва информация	48 895	Липсва информация
	И.П.24: Обем на разходите за финансиране на местни доброволчески групи в хил.лв.	Марката е отпаднала		Марката е отпаднала

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ННРД за 2014-2020 г.

Вид на индикатора	Индикатор	Междинна стойност към декември 2021г.	Целева стойност към 2022 г.	Степен на постигане на индикатора - %
-------------------	-----------	---------------------------------------	-----------------------------	---------------------------------------

	И.П.25: Процент на мъртвата дървесина в горите, попадащи в НАТУРА 2000	Липсва информация	Според типа горско местообитание	Липсва информация
	И.П.26: Новозалесени/повторно залесени площи в хектари	Липсва информация	500	Липсва информация
	И.П.27: Процент на горски територии в Natura 2000, в който се провеждат отглеждни сечи	Липсва информация	Под 40%	Липсва информация
	И.П.28: Съотношение между нетен годишен прираст и годишна сеч на дървесина в горите около и в ЗЗ от НАТУРА 2000	Липсва информация	Максимум 90% от нетния прираст	Липсва информация
	И.П.29: Обем на непродуктивни/непроизводствени инвестиции в хил.лв., с цел възстановяване/реинтродукция на видове и местообитания	Липсва информация	62 949	Липсва информация
	И.П.30: Обем на разходите за прилагане на агроекологични мерки в хил.лв.	379 414 232,84	762 773 700,00	49,74%
	И.П.31: Обем на разходите за прилагане на горсоекологични мерки в хил.лв.	0	11 120	0
	И.П.32: Обем на компенсаторните плащания в хил.лв.	274 550 559,08	528 074 100,00	51,99%

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НПРД за 2014-2020 г.

Вид на индикатора	Индикатор	Междинна стойност към декември 2021г.	Целева стойност към 2022 г.	Степен на постигане на индикатора - %
-------------------	-----------	---------------------------------------	-----------------------------	---------------------------------------

	И.П.33: Обем на инвестициите за подобряване качеството на водите (в хил.лв.)	Липсва информация	533 941,59	Липсва информация
	И.П.34: Обем на инвестициите за възстановяване на структурата и функциите на морските и крайбрежни местообитания в хил.лв.	Липсва информация	3 296	Липсва информация
	И.П.35: Брой документално установени партньорства свързани с НАТУРА 2000	2	35	5,71%
	И.П.36: Обем на инвестициите за възстановяване на структурата и функциите на местообитанията във влажните зони в хил.лв.	166 418,83	-	12%
	И.П.37: Обем на реализираните акваекологични мерки в хил.лв.	36 700,60	-	98%
	И.П.38: Обем на еднократните разходи свързани с мониторинг и проучване в хил.лв.	Липсва информация	1 955	Липсва информация
	И.П.39: Обем на едро-машабни инвестиции в подкрепа на опазване на биологичното разнообразие в хил.лв.	Липсва информация	19 558 300,00	Липсва информация
	И.П.40: Обем на финансиране/съ-финансиране в хил.лв. от държавния бюджет за изпълнение на мерки на НПРД	Липсва информация	45 736	Липсва информация
	И.П.41: Обем на финансиране/съ-финансиране в хил.лв. от частни източници за изпълнение на мерки на НПРД	Липсва информация	9 779	Липсва информация
	И.П.42: Брой анализи/оценки/проучвания/научни изследвания	10	767	1,30%

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ННРД за 2014-2020 г.

Вид на индикатора	Индикатор	Междинна стойност към декември 2021г.	Целева стойност към 2022 г.	Степен на постигане на индикатора - %
-------------------	-----------	---------------------------------------	-----------------------------	---------------------------------------

	И.П.43: Брой издадени заповеди за ЗЗ	185	18 ²	-
	И.П.44: Брой закрити/рекултивирани общински сметища	23	10	Липсва информация
	И.П.45: Брой изградени инсталации за третиране/оползотворяване на различни видове отпадъци/угайки/биогаз	8	18	Липсва информация
	И.П.46: Брой въведени в експлоатация ПСОВ	13	20	Липсва информация
	И.П.47: Брой проведени срещи/ форуми/ семинари/ обсъждания и други форми на взаимодействие със ЗС	120	120	Липсва информация
	И.П.48: Брой участници	629	7 820	8,04%
	И.П.49: Брой разработени/ актуализирани стратегии/ програми/ планове/ схеми/ методики	Липсва информация	90	Липсва информация
	И.П.50: Брой разработени правила/ процедури/ наръчници/ насоки/ инструкции	Липсва информация	1	Липсва информация
	И.П.51: Брой проведени кампании	1	148	0,67%
	И.П.52: Брой организирани събития, свързани с НАТУРА 2000	3	468	0,64%

² Индикаторът включва М1 - Определение на една нова зона, с предмет на опазване - двата целеви вида и М2 - Набраната информация, анализи и оценки ще бъдат използвани при изготвяне/актуализиране на заповедите за 17 защитени зони, включващи в границите си акваторията на Черно море

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НПРД за 2014-2020 г.

Вид на индикатора	Индикатор	Междинна стойност към декември 2021г.	Целева стойност към 2022 г.	Степен на постигане на индикатора - %
-------------------	-----------	---------------------------------------	-----------------------------	---------------------------------------

	И.П.53: Брой проведени заседания на комитет(и) за наблюдение	Липсва информация	3	Липсва информация
	И.П.54: Брой успешно реализирани пилотни/ демонстрационни проекти	358	603	59,36%
	И.П.55: Брой одобрени мониторингови доклади	0	2	0
	И.П.56: Брой разработени/ актуализирани/ синхронизирани на карти/регистра/бази данни	Марката е отпаднала	1	Марката е отпаднала
	И.П.57: Брой разпространени прессъобщения или други публичационни форми, свързани с НАТУРА 2000	57	296 480	0,019%
	И.П.58: Брой проведени обучителни форми по теми свързани с НАТУРА 2000	9	438	2,05%
	И.П.59: Брой обучени/консултирани лица	512	9 029	5,67%
	И.П.60: Брой изработени и разпространени обучителни материали	Липсва информация	4 245	Липсва информация
	И.П.61: Брой предложения за управленски подходи на ЗЗ от НАТУРА 2000	3	2	150%
	И.П.62: Брой осъществени партньорства/ сдружавания на собственици и/или ползватели	6	14	42,86%

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИПРД за 2014-2020 г.

Вид на индикатора	Индикатор	Междинна стойност към декември 2021г.	Целева стойност към 2022 г.	Степен на постигане на индикатора - %
-------------------	-----------	---------------------------------------	-----------------------------	---------------------------------------

	И.П.63: Брой реализирани обмени на опит и добри практики	22	138	15,94%
	И.П.64: Брой изградени/реhabилитирани съоръжения за обществен достъп	1	35	2,86%
	И.П.65: Брой привлечени доброволци	Марката е отпаднала		Марката е отпаднала
	И.П.66: Брой местообитания, подкрепени за поддържане/ възстановяване на благоприятен природозащитен статус	Липсва информация	138	Липсва информация
	И.П.67: Брой хектари, върху които се прилагат агроекологични мерки	Липсва информация	100 000	Липсва информация
	И.П.68: Брой хектари, върху които се прилагат горскоекологични мерки	0	11 120	0%
	И.П.69: Брой хектари, върху които се прилагат компенсаторни плащания	Липсва информация	395 000	Липсва информация
	И.П.70: Брой хектари, преминали към биологично земеделие		8 000	
	И.П.71: Брой хектари, върху които се поддържа биологично земеделие	Липсва информация	8 000	Липсва информация
	И.П.72: Брой хектари в обхвата на НАТУРА 2000, обхващата от системи за ранно предизвествяване на природни бедствия	Марката е отпаднала		Марката е отпаднала

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ННРД за 2014-2020 г.

Вид на индикатора	Индикатор	Междинна стойност към декември 2021г.	Целева стойност към 2022 г.	Степен на постигане на индикатора - %
-------------------	-----------	---------------------------------------	-----------------------------	---------------------------------------

	И.П.73: Брой разработени информационни/ интерпретативни материали/услуги за посетители	Липсва информация	20	Липсва информация
	И.П.74: Брой видове, подкрепени за поддържане/ възстановяване на благоприятен природозащитен статус	10	439	2,28%
	И.П.75: Брой създадени и въведени ИКТ приложения (платформи, софтуерни продукти, електронни регистри и др.)	Липсва информация	2	Липсва информация
	И.П.76: Брой подкрепени услуги/продукти произведени/доставени от територии по НАТУРА 2000	Липсва информация	113	Липсва информация
	И.П.77: Брой създадени временни/постоянни работни места	Липсва информация	1 660	Липсва информация

Индикаторите за въздействие и за резултат се докладват само на национално ниво.

Индикаторите за резултат се изведени по аналитичен път на база на данните, получени от наблюдението на индикаторите за продукт и изготвени справки и доклади от съответния управляващ орган. В допълнение, при анализа са отразени публични данни от Комитетите за наблюдение на съответните програми и системата ИСУН. Получени са данни от следните финансиращи програми:

1. Писмо с вх. № 04-00-2149 от 07.09.2021 г. от Министерство на образованието и науката към Министерство на околната среда и водите е вписано, че по ОП НОИР 2014 – 2020 г. не се изпълняват действия в подкрепа на мерките на Natura 2000, заложени в ННРД 2014 – 2020. (Приложение 1)

2. Писмо с вх. № 04-00-33 от 13.01.2022 г. Министерство на труда и социална политика предоставят отговор към Министерство на околната среда и водите, че по ОП РЧР 2014 – 2020 не предоставя специфични финансови алокации, пряко свързани с целите на НАТУРА 2000. *(Приложение 2)*
3. Електронно писмо от 14.01.2020 г. от Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията предоставя отговор към Министерство на околната среда и водите, че по ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014 – 2020 г. няма данни за стартирали строителни дейности, попадащи в обхвата на НАТУРА 2000 зони и не са реализирани мерки, заложи в НППД 2014 – 2020 за 2021 г. *(Приложение 3)*
4. Електронно писмо от 14.01.2020 г. от Министерство на регионалното развитие и благоустройство относно изпълнени дейности в изпълнение на мерките, заложи в НППД 2014 – 2020 по Програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ – ИПП. *(Приложение 4)*
5. Писмо с вх. № 04-00-41 от 17.01.2022 г. от Министерство на иновациите и растежа предоставят към Министерството на околната среда и водите потвърждаващ отговор за липса на напредък от писмо с изх. № 04-00-2149 от 09.09.2021 г. *(Приложение 5)*
6. Писмо с вх. № 95-00-5831/17.01.2022 г. Главна дирекция ОП „Околна среда“ 2014 – 2020 предоставя информация за 2021 г. за напредъка на изпълнението на проекти и дейности, касаещи прилагането на мерките в НППД 2014 – 2020. *(Приложение 6)*
7. Писмо с вх. № 0403-5 от 20.01.2022 г. Министерство на земеделието предоставя актуална информация за напредъка на проекти с включени финансови параметри, обвързани с мерките по НППД 2014 – 2020, по Програма за морско дело и рибарство 2014 – 2020. *(Приложение 7)*
8. Електронно писмо, получено на 20.01.2022 г. от ПУДООС относно предоставяне на справка за проектите с предмет, съответен с изпълнението на мерките, залегнали в НППД 2014 – 2020 г., и с предоставени препоръки в Одитен доклад № 0300101818 на Сметната палата за „Ефективност на управлението на мрежата Нагура 2000 с цел защита на околната среда и местното население в зоните от мрежата“ за периода 01.01.2016 – 31.12.2018 г. *(Приложение 8)*
9. Писмо с вх. № 95-00-300 от 24.01.2022 г. дирекция КВЕСМС предоставят актуална информация, касаеща дейности в ЗЗ в Нагура 2000, а именно Проект LIFE20 NAT/VG/001162 „Поддигуване възстановяването на застрашения ловен сокол в България и Южна Румъния“ и Проект LIFE20 NAT/VG/001234 Опазване на застрашените видове птици чрез реновиране на опасни режийни електропровода около Бургаски езера (LIFE Safe Grid for Burgas).

Два от индикаторите за продукт са обвързани с всички мерки и се наблюдават на ниво програма/източник на финансиране:

- И.П.14: Общ обем на договорирани средства за изпълнение на НППД с финансиране от съответната програма в хил. лв..
- И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НППД с финансиране от съответната програма в хил. лв.

2. Анализ на степента на физическо (техническо) изпълнение на приоритетите и мерките на НППД:

Към м. юни 2019 г. е изготвена актуализация на НППД, при която е установено, че част от мерките няма да бъдат финансирани. Причината за това е липса на финансов ресурс или отпаднала необходимост от изпълнението на съответната мярка. От НППД 2014-2020 г. при актуализация на документа са отпаднали следните мерки:

М 18 – Развитие на единна картографска основа, включваща и териториите на защитените зони от НАТУРА 2000 мрежата - мярката не е била заложена в съответните програми за финансиране и затова за нейното изпълнение няма планиран финансов ресурс;

М 24 – Планиране развитието на зелени форми на туризъм около и на територията от мрежата НАТУРА 2000 - мярката не е била заложена в съответните програми за финансиране и затова за нейното изпълнение няма планиран финансов ресурс;

М 42 – Подкрепа за финансиране за създаване и оборудване на местни доброволчески групи - мярката не е била заложена в съответните програми за финансиране и затова за нейното изпълнение няма планиран финансов ресурс;

М 58 – Подкрепа за групи производители, въвеждащи мерки за увеличаване на биоразнообразие - мярката не е била заложена в съответните програми за финансиране и затова за нейното изпълнение няма планиран финансов ресурс;

М 61 - Еднократни разходи, свързани с мониторинг и проучване – Системата за мониторинг на НППД не е функционираща в достатъчен обхват. Тази мярка е трябвало да подкрепя мониторинга на индикаторите, но поради това, че отделните индикатори не са били заложени в процедурите на всички програми за финансиране, не е възможно да се провежда текущ мониторинг на изпълнението им.

М 69 - Изготвяне на планове за противопожарна защита и управление на риска от пожари - мярката не е била заложена в съответните програми за финансиране и затова за нейното изпълнение няма планиран финансов ресурс.

М 81 - Организиране и провеждане на кампании за промотиране на възможностите за финансиране на проекти, свързани с НАТУРА 2000, финансирани от програми за трансгранично сътрудничество – изпълнението на тази мярка се постига чрез общата стратегия за информирание на заинтересованите страни, прилагана по програмите за териториално сътрудничество. Отпаднала е необходимостта тази мярка да се изпълнява отделно.

М 108 – Инвестиции за възстановяване на природни местообитания, заселнати от антропогенна дейност - мярката не е била заложена в съответните програми за финансиране и затова за нейното изпълнение няма планиран финансов ресурс.

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НППД за 2014-2020 г.

Към месец декември 2021 г. НППД 2014-2020 г. съдържа 105 мерки, разпределени в 5 приоритета. Данните за степента на физическо и технически изпълнение по приоритети и мерките на НППД 2014-2020 г. са следните:

- **Приоритет 1: Управленско планиране на защитените зони от мрежата Natura 2000 – включва 20 мерки на обща стойност - 80 900 000,00 €;**

Степента на физическо и техническо изпълнение на мерките в приоритета е 52,17%. Степента на финансовото изпълнение на мерките в приоритета е 26,24%. 9 от планираните мерки не са изпълнени и тяхното изпълнение не е стартирало. В процес на изпълнение са 11 мерки, а мярка „М 25 – Развитието на управленски подход за ЗЗ от НАТУРА 2000“ е приключила. Неизпълнените мерки са с планирано финансиране от ОПОС, ОПДУ, ПРСР, ДБ и програма Life.

- **Приоритет 2: Устойчиво управление на защитените зони от мрежата Natura 2000 – включва 16 мерки на обща стойност - 386 302 400,00 €;**

Степента на физическо и техническо изпълнение на мерките в приоритета е 87,50%, като 2 от планираните мерки не са изпълнени и тяхното изпълнение не е стартирало. В процес на изпълнение са 14 мерки. Неизпълнените мерки са с планирано финансиране от ПРСР. Степента на финансово изпълнение на мерките в приоритета е 65,21%.

- **Приоритет 3: Устойчиво използване на екосистемните услуги за оптимални обществени ползи, както и други фактори за социално-икономическото развитие на регионите – включва 32 мерки на обща стойност 1 000 661 400,00 €;**

Степента на физическо и техническо изпълнение на мерките в приоритета е 59,38%, като 13 от планираните мерки не са изпълнени и тяхното изпълнение не е стартирало. В процес на изпълнение са 19 мерки. Неизпълнените мерки са с планирано финансиране от Хоризонт 2020, Life, ПРСР, ПМДР, ОПОС и държавен бюджет. Финансовото изпълнение на мерките в приоритета е 152%.

- **Приоритет 4: Изграждане, развитието и поддръжане на споделена визия за екологичната мрежа Natura 2000 в България – включва 24 мерки на обща стойност 31 268 849,00 €;**

Степента на физическо и техническо изпълнение на мерките в приоритета е 33,33%, като 16 от планираните мерки не са изпълнени и тяхното изпълнение не е стартирало. В процес на изпълнение са 8 мерки. Степента на финансово изпълнение на мерките в приоритета е 41,45%. Неизпълнените мерки са с планирано финансиране от Interreg, Life, ПРСР, ПМДР, ОПОС, ОПДУ и др.

- **Приоритет 5: Техническа помощ – включва 15 мерки на обща стойност 20 498 821,00 €;**

Степента на физическо и техническо изпълнение на мерките в приоритета е 10,00%, като 13 от планираните мерки не са изпълнени и тяхното изпълнение не е стартирало. В процес на изпълнение са 2 мерки. Степента на финансово изпълнение на мерките в приоритета е 4,00%. Неизпълнените мерки са с планирано финансиране от ПРСР, ПМДР, ОПОС, ОПДУ, ОПРЧР и държавен бюджет.

Общият процент на физическо и техническо изпълнение на мерките в ННРД 2014-2020 г. към м. декември 2021 г. е 48,48%. От планираните 110 мерки по 5-те приоритета, при актуализацията на ННРД (към м. юни 2019 г.), в процес на изпълнение са 54 мерки. Мярка „М 25 – Развитието на управленски подход за ЗЗ от НАТУРА 2000“ е с приключено изпълнение.

3. Анализ на финансовото изпълнение на ННРД:

Изплатените средства към края на 2021 г. по приоритети на ННРД 2014-2021 г., съгласно данни на УО на финансиращите програми са представени в таблицата по-долу:

Таблица 2: Изплатени средства по приоритети на ННРД 2014-2020 г. към края на 2021 г. в евро³:

Приоритети на ННРД 2014-2020 г.	Изплатени средства към края на 2021 г. в евро	% от общия бюджет на ННРД
Приоритет 1: Управленско планиране на защитените зони от мрежата Natura 2000	21 227 985,90 €	1,34%
Приоритет 2: Устойчиво управление на защитените зони от мрежата Natura 2000	251 896 254,08 €	15,90%

³ По данни предоставени от УО на програмите включени в ННРД 2014-2021 г. и анализи на НСУИ на ННРД на база информацията в информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България 2020, информационната система на ЕК за програма Life, информацията предоставена от ПУДООС.

Приоритет 3: Устойчиво използване на екосистемните услуги за оптимални обществени ползи, както и други фактори за социално-икономическото развитие на регионите	1 524 300 462,87 €	96,19%
Приоритет 4: Изграждане, развитие и поддръжане на споделена визия за екологичната мрежа Natura 2000 в България	12 959 828,91 €	0,82%
Приоритет 5: Техническа помощ	820 036,65 €	0,05%
Общо за ННРД:	1 811 204 568,41 €	114,30 %⁴

Следва да се има предвид, че от ПУДООС са изплатени средства в размер на 700 528,00 лв. за изпълнение на проекти с пряк или косвен ефект върху опазване на биологичното разнообразие, в това число за разработване на планове за управление на резервати, изпълнение на преки консервационни дейности и др.

Изплатените средства за щети причинени от мечки са в размер на 216 596,67 лв.

4. Анализ на управлението и администрирането на ННРД:

С пристигия с ПМС № 208 от 27.09.2017 г. и изменен и доп. ДВ. бр. 74 от 20 септември 2019 г. нов Устройствен правилник на МОСВ се въвеждат функциите на Националната структура за управление на ННРД за Natura 2000. В правилника са отразени функциите на дирекция „Национална служба за защита на природата“ като отговорна за осигуряване на цялостния процес на разработване и управление на изпълнението на Национална приоритетна рамка за действие за Natura 2000; координиране участието на всички организации и структури на национално ниво, които са въвлечени и имат отговорности по изпълнението на ННРД; осигуряване на цялостния процес по мониторинг и оценка на изпълнението на ННРД, като предлага и осъществява нейната актуализация; изготвяне насоки и препоръки

⁴ Мерките, финансирани от ПРСР 2014-2020 г. надхвърлят планираните към 2014 г. в ННРД 2014-2020 г. индикативни финансови средства.

за планиране на процедури за безвъзмездна финансова помощ, предвиждащи изпълнението на преки природозащитни мерки, към управляващите органи на програмите за финансиране; консултиране управляващите органи на всички финансиращи програми относно съответствието на планираните дейности по различни проекти с целите и приоритетите на НППД; осигуряване координирането между всички институции и организации, които следва да подават информация за изпълнението на НППД, като обработва и анализира набраната информация.

Възнагражденията на служителите от специализираната администрация на Министерството на околната среда и водите, отговорни за управление на НППД следва да се възстановяват при изпълнението на Договор № BG05SFOP001-4.005-0010-С01 за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за финансиране на проект № BG05SFOP001-4.005-0010 по Оперативна програма „Добро управление“, по процедура „Техническа помощ за хоризонталните структури за програмиране, наблюдение, управление, контрол, координация, сертифициране и одит на ЕСИФ през периода „2019-2021“, одобрен в рамките на процедура BG05SFOP001-4.005 чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Общата численост на служителите ангажирани в изпълнението на проект „Националната структурата за управление на изпълнението на НППД - НСУИ на НПП“ в дирекция „НСЗП“ на МОСВ е 7 служители.

5. Анализ на информационното обезпечаване на реализацията на НППД:

Съгласно препоръки по одитен доклад № 0300101818 за извършен одит на изпълнението „Ефективност на управлението на мрежата НАТУРА 2000 с цел защита на околната среда и местното население в зоните от мрежата“ за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2018 г. информация за напредъка в изпълнението на НППД се публикува в националния доклад за състоянието на околната среда, който се публикува на интернет страницата на Изпълнителната агенция по околна среда. Разработена е и специална секция в Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда, в която се публикува информация за напредъка в изпълнението на НППД - <http://ea.gov.bg/soer/2019/biodiversity-net/policies>.

В бюджета на МОСВ в програмен формат за 2021 г., разходите, свързани с управлението на мрежата Natura 2000 се планират и отчитат в бюджетна програма 1900.01.04 „Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси“. Създадена е аналитична сметка към бюджетната програма, в която се отчитат разходите свързани с управлението на мрежата Natura 2000.

6. Анализ на необходимостта от изменения и допълнения на ННРД:

В процес на одобрение от ЕК е разработения проект на ННРД за Натура 2000 за периода 2021-2027 г. Документът е насочен да допринесе за изпълнение на ключови ангажменти на Република България очергани със Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г., а именно да гарантира, че до 2030 г. няма да има допълнително влошаване на състоянието на местообитания и видове, част от двете природозащитни директиви и че 30% от местообитанията и видовете в неблагоприятно състояние ще показват положителна тенденция или подобрене поне по един параметър до 2030 г. В процес на разработване е индикаторната програма към ННРД 2021-2027 г., като освен приемственост ще се осигури и възможност за нейното подобрене, включително по отношение на процеса на събиране, анализ и докладване на данните по отгледните индикатори на база на „научените уроци“ и прилагането на системата за „Организация на процеса на отчитане на напредъка по изпълнение на Националната приоритетна рамка за действие за Натура 2000 (мониторинг, контрол, допълване и актуализация на ННРД)“, която е утвърдена от министъра на околната среда и водите за периода 2014-2020 г. Поради това не се констатира необходимост от изменения и допълнения на ННРД 2014-2020 г.

7. Изводи, отчетени слабости и грешки, предприети мерки за отстраняване на констатираните слабости и грешки

Основните затруднения свързани с отчитане и докладване на напредъка в изпълнението на ННРД са свързани с индикаторната програма, която не е припозната и включена от съответните финансиращи програми, което затруднява процеса на събиране, анализ и обработка на наличната информация. Поради това в новата ННРД за Натура 2000 са отчетени слабостите и проблемите при събиране и анализ на информацията по индикатори и индикаторната програма е опростена с цел измерване на ефекта от изразходваните средства и приложените мерки върху зоните от мрежата Натура 2000.

Допълнително са идентифицирани сериозни проблеми с прилагането на направлението „Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм) на мярка 10 „Агроекология и климат“ от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. Първите две средици за обсъждането им бяха проведени в ЦКЗ, МС, където всички наши доводи за негативния ефект от прилагането му бяха представени и представителите на МЗХГ поеха ангажмент да продължи комуникацията и да се търси решение на проблемите.

На 20.10.2020 г. се проведе среща с представители на МЗХГ, ДФ „Земеделие“ и БАВХ, като с писмо изх. № 04-00-2712/23.11.2020 г. относно базовите изисквания и изисквания за управление на направлението „Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм),

МОСВ предложи краткосрочни мерки, които биха довели до подобряване на пасищните екосистеми в националните паркове (НП), където се прилага направление „Пасторализъм“. Предложението на МОСВ е отразено частично, което по същество няма да доведе до ограничаване на установеното негативно въздействие от прилагане на марката върху националните паркове и резерватите в тях, респ. върху защитените зони от мрежата „Натура 2000“. В рамките на последните 3 години (от 01.01.2017 г. до 25.06.2020 г.) парковете администрации на трите национални парка са установили 177 бр. нарушения на режимите и нормите на опазване на националните паркове и резерватите в тях, въведени със Закона за защитените територии и Плановете им за управление, свързани с прилагането на направление „Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм)“. Тези нарушения се санкционират само по реда на ЗЗТ и не водят до санкции от страна на ДФ „Земеделие“, тъй като същите не са част от базовите изисквания на направление „Пасторализъм“, които са заложени в Наредба № 7. В първоначалния вариант на Наредбата бяха включени всички изисквания проигитчашки от чл. 21 от ЗЗТ като базови изисквания, които в последствие МЗХТ едностранно измени през 2017 г., без това да е съгласувано с МОСВ. Към настоящия момент базовите изисквания са допълнени с част от разпоредбите на чл. 21 и чл. 17 от ЗЗТ.

Допълнително, представителите на Националната структура за управление на Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000 за периода 2021-2027 г. са включени в състава на тематичната работна група (ТРТ) за разработване на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2021-2027 г. и са представили становище към ТРТ за идентифицираните проблеми, свързани с управлението на тревните местообитания на територията на националните паркове, породени най-вече от големия интерес за пашуване, поради наличното финансово подпомагане. В ТРТ е депозирано възражение за подпомагането на пашата в националните паркове със следните мотиви:

- Направление „Традиционни практики за извършване на паша“ следва да допринесе за постигане на Специфична цел 6: Допринасяне за защита на биологичното разнообразие, подобряване на екосистемните услуги и опазване на местообитанията и ландшафта. Като резултат е необходимо да се посочи индикатор, чрез който да се измерва постигането на целта. В предложения проект на интервенция „Агроекология и климата“ няма посочен индикатор, който да има връзка с направлението. Освен това е необходимо да се вземе предвид и ефекта от прилагането на марката през предходните 2 програмни периода, както и мерките и мерките за наблюдение в Становище по екологична оценка №16-9/2014 г. на ПРСР 2014-2020 г. Съгласно мерките за наблюдение и контрол от Становището по екологична оценка, на всеки 3 години от прилагане на ПРСР 2014-2020 г., дирекция „Развитие на селските райони“ на МЗХТ трябва да изготвя доклади по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици от осъществяването на програмата. При констатирани неблагоприятни последици върху околната среда и/или човешкото здраве да се предложат и предприемат

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НПРД за 2014-2020 г.

своевременни мерки за отстраняването им. Докладите се предоставят в МОСВ за одобряване. След направена справка в дирекция ЕО,ОВОС и ПЗ на МОСВ, не бяха намерени данни за внасяни от МЗХГ доклади по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда във връзка със Становище по екологична оценка №16-9/2014 г. на ПРСР 2014-2020 г.

Съгласно Меморандума от 20.05.2016 г. между МЗХГ, МОСВ и ДФ „Земеделие“ за прилагане на управление „Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм), който е изтекъл към май месец 2021 г., Разпалпателна агенция има задължение да извършва съвместни проверки с дирекциите на националните паркове. За целия период на прилагане на Меморандума са извършени незначителен брой такива проверки, като за тях не се уведомяват дирекциите на НП и не е търсено съдействие от директорите. Отговорността по прилагането и контрола за управление (Пасторализъм) е вменена на практика изцяло на парковата администрация. Съгласно същия Меморандум, МЗХГ следва да предостави на МОСВ необходимите технически средства за осигуряване изпълнението на ангажиментите по прилагане на управление. Към настоящия момент такива средства не са предоставяни на МОСВ, респ. ДНП. Независимо от посочените обстоятелства, парковата администрация е изпълнявала поетите ангажименти по изпълнението на Меморандума, въпреки че това не е задължение на дирекциите на НП и същите не са обезпечени с човешки, технически и финансов ресурс. Цитираният Меморандум изтече през м. май на 2021 г. В същото време, през 2018 г. са поети от ДФЗ нови пет годишни ангажименти за прилагане на управление в НП, без за това да е изискано и получено съгласие от МОСВ. Отново обръщаме внимание, че територията на НП е изключително държавна собственост и нейното управление и стопанисване, съгласно ЗЗТ е възложено единствено на МОСВ. В тази връзка всякакви действия, които не са съгласувани с нас са незаконосъобразни и подлежат на санкциониране. Поемането на пет годишни ангажименти от страна ДФЗ за територия изключително държавна собственост вилиза в противоречие със Закона за концесии. Съгласно ЗЗТ е допустимо издаването на годишно разрешително за паша, без да е обвързано с допълнителен пет годишен ангажимент. Съгласно Наредба №7 минималното количество животни, необходими за сключване на договори с ДФЗ са 50 овце или 10 крави, от справките изготвени от дирекциите на НП става видно, че броят на животните всяка година се увеличава, което води до прекомерно натоварване на пасишните екосистеми в парковете. Само през 2020 г. в НП „Рила“ са пашували – 9 852 говеда, 522 коне и 13607 овце на територия от 17 666,8 ха, ползватели - 257. За НП „Централен Балкан“ – 7 161 говеда, 925 коне и 14 745 овце на площ 15 612,8 ха, ползватели – 239 бр. За НП „Пирин“ - 2844 говеда, 20 коне и 2180 овце на площ 6541,29 ха, 94 ползватели.

Общо за НП 39 820/около 40 000 ха пасища, 19 857/ около 20 000 говеда, 30 537/ около 30 000 овце, 1467/ около 1500 коне, с 590 ползватели.

Друг проблем с прилагането на направлението е зачестилите инциденти с туристи, които са нападени от кучетата съпровождащи стадата. В МОСВ са постъпили, както жалби така и медицински удостоверения за нанесените травми. Наблюдава се трайна тенденция за увеличаване нападенията на мечки върху селкостопанските животни в НП. Съгласно Закона за лова и опазване на дивеча, МОСВ е задължено да изплатя нанесените щети от мечка на собствениците. За периода 2018-2020 г. са констатирани 7 щети за 2018 г. и са изплатени 6 хиляди лева, за 2019 г. са констатирани 12 щети и са изплатени 12 000 лева, а за 2020 г. – 15 щети, като са изплатени 15 000 лева.

Дирекциите на НП не получават съдействие от БАБХ на отпразнените към тях сигнали за нарушения – нередламентирано придвижване на животни, извън постоянния животновъден обект, животни без ушни марки или с една такава, или с подменени ушни марки /писмо до БАБХ от НШББ/.

В същото време има редица научни публикации, в които се отбелязва, че алпийските и субалпийските пасища са с ниска производителност; има ясни симптоми на прекомерна паша на практически всички места, подходящи за паша; ефектът е силен, доколкото популациите на някои чувствителни видове са застрашени от изчезване, замърсяване на водата и ерозия. Пашата на говеда не е достатъчно контролирана; животните са концентрирани в много по-високи животински единици на хектар; ясно е, че видимата промяна в растителността в резултат на пренасящане с говеда е придружена от утъпкване, обедняване и интензивно отглеждане от *Rumex alpinus*, *Urtica lobeliana* и *Urtica longifolia*. Неконтролираната паша, особено около езерата, води до еутрофикация на водите, нашествия на плевели и / или вторична сукцесия, развитие на вторична дървесна и храстова растителност в пасищата. Основният извод е, че като цяло ефектът от подмярката е по-скоро отрицателен, отколкото положителен и „в това отношение пашата на добитъка трябва да бъде спряна“. Статия на Чавдар Гусев, Росен Понев, Мариус Димитров, 2016 г. „Бъдещето на подмярка пасторализъм от Агроекологичните плащания в ПРСР: предимства, вреда и предизвикателства“.

В тази връзка, важно е да се отбележи че пашуването е активна мярка и то не следва да бъде категорично забранявано. Атрактивността на направлението, условията за неговото прилагане и ограничаването му само на територията на Националните паркове води до значително натоварване на териториите им. В последните няколко години, няма свободни пасища, които да бъдат предоставени на земеделски стопани. Не са малко и случаяте, в които се довеждат животни от животновъдни обекти на значително разстояние от НП. Следва да отбележим, че в проекта на новата Рамка за Natura 2000 за периода 2021-2027 г. националните паркове са с наложено ограничение за паша на овце в обхвата на мярката за опазване на тревните местообитания чрез паша.

ДОКЛАД ЗА ОТЧИТАНЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ННРД ЗА 2014-2020 г.

8. Заключение:

Процесът по мониторинг и докладване на напредъка в изпълнението на ННРД за Natura 2000 през 2021 г. е завършен и препоръките по одитен доклад № 0300101818 за извършен одит на изпълнението „Ефективност на управлението на мрежата НАТУРА 2000 с цел защита на околната среда и местното население в зоните от мрежата“ за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2018 г. са изпълнени в частта ННРД.

Следва да се отбележи, че докладване и мониторинг на изпълнението на индикаторната програма на месечна база не дава нова информация, тъй като самите програми не докладват променени стойности. Разумните срокове на докладване и актуализация на база „научените уроци“ през 2021 г. са междинно докладване на 6 месеца и годишно докладване през м. януари на следващата година. Това би дало ясна представа за настъпилите промени и тенденции в изпълнението на стратегическия документ за Natura 2000.

За част от индикаторите за въздействие актуализиране на информацията е възможно след извършване на мониторинг и докладване на резултатите от него. Само така въздействието от приложените мерки върху природните местообитания и видове е възможно да бъде оценено, и то едва в края на проектните дейности, което често е свързано с многогодишни действия от страна на бенефициентите.

Програмите извършват по-няколко нотификации в рамките на действие на документа, които често не са съобразени с мерките и препоръките на ННРД и не отчитат въздействието им върху Natura 2000. Така например горско-екологичните мерки за горите и компенсаторните плащания за гори в Natura 2000, планирани в ПРСР 2014-2020 г. не бяха изпълнени и средствата бяха пренасочени към други мерки, без анализ на въздействието върху зоните от Natura 2000.

Раздел 3: Планиране

5. Индикативен годишен план за изпълнение на ННРД:

Не се предвижда разработването на нов индикативен годишен план с оглед на предстоящото одобрението на новата Национална рамка за приоритетни действия за Natura 2000 за периода 2021-2027 г.

6. Индикативен финансов план за изпълнение на НПРД:

Не се предвижда разработването на нов индикативен финансов план с оглед на предстоящото одобрение на новата Национална рамка за приоритетни действия за Нагура 2000 за периода 2021-2027 г.

7. Предложения за актуализация на НПРД:

Няма възникнала необходимост от актуализация на НПРД с оглед на предстоящото одобрение на новата Национална рамка за приоритетни действия за Нагура 2000 за периода 2021-2027 г.

8. Приложения:

Писма с информация за изпълнението на мерките и индикаторите в НПРД за Нагура 2000 2014-2020 г. от УО на финансираните програми:

- Приложение 1:* Писмо с вх. № 04-00-2149 от 07.09.2021 г. от Министерство на образованието и науката
- Приложение 2:* Писмо с вх. № 04-00-33 от 13.01.2022 г. Министерство на труда и социална политика
- Приложение 3:* Електронно писмо от 14.01.2020 г. от Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
- Приложение 4:* Електронно писмо от 14.01.2020 г. от Министерство на регионалното развитие и благоустройство
- Приложение 5:* Писмо с вх. № 04-00-41 от 17.01.2022 г. от Министерство на иновациите и растежа
- Приложение 6:* Писмо с вх. № 95-00-5831 от 17.01.2022 г. Главна дирекция ОП „Околна среда“ 2014 – 2020 г.
- Приложение 7:* Писмо с вх. № 0403-5 от 20.01.2022 г. Министерство на земеделието
- Приложение 8:* Електронно писмо, получено на 20.01.2022 г. от ПУДООС
- Приложение 9:* Писмо с вх. № 95-00-300 от 24.01.2022 г. от дирекция КВЕСМС, МОСВ